

Regionale ontwikkelagenda 'passend onderwijs- zorg voor jeugd in Noord- en Midden Drenthe 2024-2026

'Verbinden door te doen'

Inhoud

.....	1
Voorwoord	3
Inleiding.....	4
1. Waar staan we: analyse en ontwikkelingen.....	5
2. Visie en ambitie.....	6
3. Bestuurlijke verantwoordelijkheid in Noord- en Midden Drenthe.....	8
4. Wat gaan we doen?	10
Verbinden en effectief samenwerken	10
'Normaliseren'	10
Jeugd en ouders	10
Meer regie op zorgroutes en trajecten.....	10
Helderheid over onderwijs en jeugdhulp	11
Onderwijszorgarrangementen.....	11
Thuiszitters.....	11
Dyslexie	12
Residentieel onderwijs.....	12
Bijlage Lokale uitwerking	13

Voorwoord

In 2020 schetste de Onderwijsraad in zijn advies 'Steeds inclusiever' het perspectief voor de lange termijn met inclusiever onderwijs als stip op de horizon. Inclusiever onderwijs betekent dat leerlingen met een beperking met ondersteuning en toerusting in staat zijn naar school te gaan. Een school dichtbij huis waar ze met leerlingen zonder beperking onderwijs volgen. Dit perspectief vraagt inspanning van scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten, welzijnswerk, jeugdhulporganisaties en anderen. De Onderwijsraad stelt voor stap voor stap te werken aan inclusiever onderwijs in het besef dat het om een proces van jaren gaat. In 2023 heeft de regering contouren van een werkagenda uitgewerkt. Daarnaast heeft de regering in juni 2023 de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Deze Hervormingsagenda kent een groot aantal maatregelen en initiatieven die met elkaar bijdragen aan het verbeteren van de hulp voor kwetsbare kinderen en gezinnen en de beheersing van de desbetreffende kosten. Op deze ontwikkelingen zullen we de komende jaren moeten anticiperen.

In deze 4e Ontwikkelagenda houden we rekening met deze landelijke ontwikkelingen en bouwen we voort op onze resultaten van de afgelopen jaren. De uitdaging is om als regio Noord en Midden Drenthe gezamenlijke prioriteiten te benoemen en die op lokaal niveau verder uit te werken. In november 2023 stemde het Bestuurlijk Overleg JIKP VSV in met het opstellen van deze 4e Ontwikkelagenda voor de periode 2024-2026.

In deze agenda staan de thema's die gezamenlijk worden opgepakt. Bijvoorbeeld het vergroten van de gezamenlijke regie op zorgroutes, het voorkomen van thuiszitters en de afbouw van residentieel onderwijs. De voortgang op deze thema's komen jaarlijks terug het ambtelijk beleidsoverleg en het bestuurlijk overleg 'Jongeren in een kwetsbare positie in NMD'. Daarnaast wordt elke twee tot drie jaar geëvalueerd of er andere accenten, aanvullingen of andere aanpassingen nodig zijn.

Dit is ook in 2023 gebeurd. Dit heeft geresulteerd in deze Ontwikkelagenda. In de afgelopen jaren is er op verschillende thema's zichtbare vooruitgang geboekt. Bijvoorbeeld op het gebied van samenwerking, preventie en onderwijs-zorgarrangementen. Regievoering op zorgtrajecten, het grijze gebied tussen jeugdwet en ondersteuning en thuiszitters vragen blijvende aandacht. Ook staat de afbouw van residentieel onderwijs de komende jaren prominent op de agenda.

Tot slot zien we dat de groeiende groep nieuwkomers andersoortige vraagstukken op het gebied van welzijn, maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp met zich mee brengt.

Inleiding

We werken in Noord- en Midden Drenthe al langer samen om kinderen en jongeren met een ondersteuningsbehoefte zo goed en efficiënt mogelijk te helpen. We, dat zijn gemeenten in Noord- en Midden Drenthe, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs Noord- en Midden-Drenthe PO en VO en het MBO. In de uitvoering aangevuld met jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners in het voorliggend veld. We zoeken steeds actiever de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp in het bredere sociaal domein om kinderen te kunnen ondersteunen. In de afgelopen jaren hebben we gewerkt aan het versterken van de verbinding tussen onderwijs en zorg. We hebben echter gemerkt dat het soms lang duurt voordat stappen kunnen worden gezet. De huidige wet- en regelgeving maakt het zoeken naar praktische oplossingen en regelen van maatwerk vaak ingewikkeld. Deze 4^e Ontwikkelagenda geven we daarom opnieuw de titel mee 'Verbinden door te doen'. Daarmee beogen we oplossingen te vinden vanuit het kind, het gezin en de concrete ondersteuningsbehoefte. We wachten niet af, maar gaan verder aan de slag en doen wat werkt.

Deze Ontwikkelagenda is een vervolg op de agenda 2021-2023. Op basis van de evaluatie zijn we tot de conclusie gekomen dat de ingeslagen koers goed is en de vervolgstappen liggen in:

- het uitwerken van inclusievere voorzieningen
- werken aan normaliseren
- delen van kennis en expertise.

We kiezen enkele speerpunten voor de komende drie jaren. Voor deze korte tijdspanne is gekozen omdat beleidsontwikkelingen in dit deel van het sociaal domein elkaar snel opvolgen.

1. Waar staan we: analyse en ontwikkelingen

Over de uitvoering van de Ontwikkelagenda maken we jaarlijks een voortgangsrapportage. Hierin komen resultaten van de samenwerking tussen onderwijs (samenwerkingsverbanden) en de gemeenten (jeugdhulp) aan de orde. Uit de rapportages komt het volgende beeld naar voren.

- Professionals vanuit de verschillende werksoorten zijn tot het inzicht gekomen dat ze elkaar nodig hebben om de ondersteuningsbehoefte adequaat, resultaatgericht en efficiënt te kunnen bieden. Intern begeleiders en indicatiestellers weten elkaar nu beter te vinden, delen kennis en zoeken afstemming. Zorgroutes zijn duidelijker geworden en er is meer begrip gegroeid voor de verschillende verantwoordelijkheden van de professionals in onderwijs en jeugdhulp. Bij de inkoop van jeugdhulp wordt de inbreng vanuit het onderwijs al bij de voorbereiding op het inkoopproces meegenomen.
- Er is behoefte aan onderwijs-zorgarrangementen voor bepaalde groepen kinderen. Gelet op het intensieve gebruik van jeugdhulp door leerlingen in het speciaal onderwijs zijn vormen van populatiebepoortiging gewenst. Ook in het onderwijs constateren we een toename van kinderen en jeugdigen die een beroep doen op duurdere vormen van onderwijsondersteuning. Uit de meest recente voortgangsrapportage (2021-2023) blijkt dat de samenwerking meerwaarde heeft en moet worden voortgezet. De ervaring van 'leren door te doen' helpt daarbij.
- "Normaliseren" is een belangrijke ontwikkeling waarbij we uitgaan van de uniciteit van ieder kind. We noemen dit ook wel 'het versterken van het gewone leven'. En het gaat over de grenzen en beperkingen van de inzet van jeugdhulp als blijkt dat ondersteuningsbehoeften van het kind voortkomen uit problemen thuis vanwege de ouders en opvoedingscontext (o.a. vechtscheidingen, armoede, verslaving of psychiatrische problematiek)..
- Er is een landelijke evaluatie van passend onderwijs¹ uitgevoerd. Uit deze evaluatie zijn door het Kabinet 25 verbetermaatregelen opgesteld. Veel van deze maatregelen liggen bij de samenwerkingsverbanden PO en VO en bij de individuele scholen. De samenwerkingsverbanden passend onderwijs Noord- en Midden Drenthe PO en VO hebben de verbetermaatregelen vertaald in concrete actiepunten voor onze regio en deze zijn inmiddels opgepakt. Er zijn enkele actiepunten waarbij juist de afstemming tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden en jeugdhulp nodig is. Deze komen terug in deze 4^e Ontwikkelagenda.
- Het landelijk netwerk 'Met andere ogen' heeft in de Midtermmonitor² laten zien wat werkzame elementen zijn die helpen in de samenwerking. We komen tot de conclusie dat we op dit punt in NMD verband op koers liggen. Tegelijkertijd merken we nog steeds dat samenwerking en ontschotten een complexe aangelegenheid is. Alhoewel het belang van een integrale benadering door zowel OCW als VWS wordt benoemd, blijkt wet- en regelgeving en de financiële druk op de jeugdhulp belemmerend te werken.

---

¹ Eindrapport Evaluatie passend onderwijs, mei 2020, NRO

² Midtermmonitor 'Met andere ogen', o.l.v. René Peters, 2021

2. Visie en ambitie

Visie

Een netwerk van samenhangende voorzieningen die interprofessioneel maatwerk leveren voor kinderen en hun ouders biedt optimale ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren. Daarbij streven we eerst dat de eigen kracht van het gezin wordt ingezet. Ouders zijn onze educatieve partners.

Wij vinden normaliseren belangrijk. Dit houdt in minder medicaliseren, inzetten op preventie en een omslag van zwaardere naar lichtere hulp waar dat mogelijk is. We willen opvoeden versterken zodat kinderen en jongeren veilig en gezond opgroeien. We hebben vroegtijdige preventieve zorgvoorzieningen voor kinderen. En we weten dat een kleine groep langdurig aangewezen zal zijn op intensievere vormen van jeugdhulp.

Beheersbare kosten zijn voor gemeenten en samenwerkingsverbanden een belangrijke voorwaarde.

Ambitie

Deze Ontwikkelagenda sluit aan op de Drentse ambitie voor onderwijs en jeugdhulp³. Hierin zeggen de Drentse gemeenten, grote zorgaanbieders en alle samenwerkingsverbanden te willen werken aan ontwikkelrecht voor elk kind. De gesprekken hierover vinden plaats aan de Drentse dialogetafel.

Het doel van de Drentse ambitie is om kinderen met een grote ondersteunings- en zorgbehoefte op school en daar buiten, zo goed en efficiënt mogelijk te helpen. Alle kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen en geen enkel kind in de leerplichtige leeftijd zit thuis zonder in beeld te zijn.

We willen inzet van geïndiceerde individuele hulp terugdringen waar dat kan. Ieder kind is uniek. Vanuit die gedachte is normaliseren daarom een uitgangspunt. Betrokkenheid van ouders is daarbij belangrijk. Daar waar zonneklaar geïndiceerde hulp nodig is, kijken we hoe deze zo kort en effectief mogelijk kan worden ingericht. Daarbij experimenteren we met zorg in de school bijvoorbeeld met onderwijs-zorgarrangementen.

Als school tijdelijk niet mogelijk is en het kind zorg nodig heeft, blijft de focus van de zorg gericht op terugkeer naar onderwijs zodra dit mogelijk is. Uiteraard in afstemming met ouders en school. Zo nodig wordt het ontwikkelrecht gecreëerd in een buitenschoolse voorziening.

Bij jonge kinderen met zorg die nog aan hun schoolloopbaan moeten beginnen, creëren we samen passende voorwaarden om hen binnen het onderwijs te kunnen laten starten. In elke casus monitoren we of de inzet bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind.

We werken vanuit de volgende uitgangspunten aan de Drentse ambitie:

- We faciliteren onze professionals om met elkaar soepel samen te werken in de uitvoeringspraktijk. Elkaar kennen en samen leren staan voorop.
- We benaderen elke casus integraal. Wat is er nodig voor het kind, het gezin en zo nodig ook de leraar? Onderwijs en jeugdhulp wordt altijd in goede samenhang en afstemming met elkaar geboden, zodat aan dezelfde doelen kan worden gewerkt. Ook in samenspraak met de ouders en in lijn met de eventuele ondersteuning thuis.
- We blijven met elkaar in gesprek over “maatwerk”. Gaat het om individuele ondersteuning of kunnen ondersteuningsvragen geclusterd worden in een aanbod? Hoe specifiek moet je het maken? Als het nodig is om daarvoor middelen te ontschotten of kosten te delen dan zetten we daarop in.

---

³ ‘De Drentse ambitie op gebied van onderwijs/jeugdhulp 2021-2025, vastgesteld in 2021

- Kinderen gaan naar school. Vaak is dit regulier onderwijs, soms is speciaal onderwijs het meest passend. We streven naar inclusiever⁴ onderwijs waarbij we inzetten op de versterking van de ondersteuningsmogelijkheden binnen en rond het onderwijs.
- We zijn kostenbewust zodat ondersteuning en zorg betaalbaar blijven.

De Drentse ambitie is de paraplu waaronder alle initiatieven en projecten op gebied van onderwijs en jeugdhulp vallen. Samen werken we aan de Drentse ambitie door van elkaar te leren en kennis uit te wisselen. In deze ontwikkelagenda is de Drentse ambitie vertaald in regionale initiatieven.

---

⁴ In de uitwerking van inclusiever onderwijs beraden we ons op Werkagenda Contouren route naar inclusief onderwijs 2030, OC&W.

3. Bestuurlijke verantwoordelijkheid in Noord- en Midden Drenthe

Deze visie is leidend voor de bestuurlijke partners: de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden Drenthe, Tynaarlo, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs Noord- en Midden Drenthe PO en VO en de MBO-instellingen in de regio, vertegenwoordigd door het Drenthe College. De gemeente Noordenveld maakt in het kader van passend onderwijs⁵ deel uit van de regio Groningen. Voor Jeugdhulp en het Doorstroompunt⁶ is Noordenveld onderdeel van van Noord- en Midden Drenthe.

We gaan de visie concretiseren door te doen. Minder wachten op relevante landelijke kaders en professionals uitdagen efficiënte en passende ondersteuning te bieden door dagelijks afstemming en maatwerk te zoeken.

Vanuit de gemeenten in NMD, de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden PO en VO en MBO zien we de bestuurlijke verantwoordelijkheid als volgt:

- Samen met ouders zorgen gemeenten, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden ervoor dat elke jongere goede begeleiding krijgt richting een goede uitgangspositie. We gaan uit van eigen kracht en willen die, zo nodig, versterken.
- Gemeenten, onderwijs en ouders zijn gezamenlijk verantwoordelijk om, jongeren die dat nodig hebben, zo snel mogelijk passende en integrale begeleiding te bieden. Dit vraagt om partnerschap en samenwerking vanuit verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Het onderwijs biedt onderwijs in groepen, waarbij er altijd sprake is van balans tussen de functies van onderwijs; kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming⁷. De primaire focus van gemeenten richt zich op het bieden van adequate hulp aan kinderen en jongeren.
- Gemeenten en onderwijs streven voor ouders en kinderen naar zo min mogelijk bureaucratie. Het gaat om afstemming en aansluiting in een doorgaande lijn.
- Gemeenten en onderwijs werken samen aan adequate ondersteuning van kinderen in hun leefomgeving. Dit betekent dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de inzet van mensen en middelen.
- Gemeenten betrekken vanuit hun inkooprol zorgaanbieders bij het onderwijs met als doel een goede aansluiting van het aanbod op de vraag. Als regievoerder op passend onderwijs betrekken de samenwerkingsverbanden (en schoolbesturen) de gemeente bij de ontwikkeling van zorg in de school.
- Lokaal is voor scholen het uitgangspunt. Regionale samenwerking is nodig als het verzorgingsgebied van de scholen gemeentelijke grenzen overschrijdt (voortgezet onderwijs, so, sbo, vso en mbo).

Bestuurlijk overleg: op overeenstemming gericht overleg

Twee keer per jaar vindt bestuurlijk overleg plaats in het kader van 'Jongeren in een kwetsbare positie in Noord- en Midden Drenthe'. Jaarlijks wordt een voortgangsrapportage over de uitvoering van de Ontwikkelagenda opgesteld. Gemeenten, samenwerkingsverbanden PO en VO en het MBO zijn wettelijk verplicht jaarlijks op overeenstemming gericht overleg (oogo) te voeren. Dit gaat over plannen voor ondersteuning van de samenwerkingsverbanden en de jeugdhulp van de gemeenten voor zover afstemming met het onderwijs aan de orde is. Om beleid en praktijk

---

⁵ Noordenveld heeft eveneens afspraken met Groningen over de thuiszitters

⁶ Voorheen: RMC-regio

⁷ Biesta, G. Het prachtige risico van onderwijs.

dichterbij elkaar te brengen vindt jaarlijks een werkbezoek plaats waarbij één van de thema's van de Ontwikkelagenda wordt geconcretiseerd.

4. Wat gaan we doen?

Verbinden en effectief samenwerken

1. Om verder te professionaliseren is elkaar kennen en vertrouwen in elkaars kennis en kunde een voorwaarde. Dit doen we door informatiebijeenkomsten, uitwisseling van elkaars' werkwijzen en uitvoerende professionals (onderwijs, gemeenten, zorgaanbieders) bij elkaar te brengen bij het realiseren van maatwerk.
2. We investeren in goede informatievoorziening waarbij de bestaande communicatielijnen beter worden benut. Concreet betekent dit dat de afspraken over zorgroutes en de wegwijzers over casusregie onder de aandacht worden gebracht van uitvoerende partners en ouders.

'Normaliseren'

3. Normaliseren ofwel het versterken van het gewone leven is de basis. Belangrijk is om te kijken naar wat ouders en kinderen zelf kunnen doen. Waar ouders het niet lukt het kind gezond en kansrijk te laten opgroeien, kunnen zij een beroep doen op lokale voorzieningen, en als dat niet afdoende is specialistische jeugdhulp. Hierbij is het van belang dat gemeenten voldoende prioriteit geven aan het welzijnswerk.
4. Het 'label' afwijkend gedrag wordt te vaak gegeven. We willen minder diagnosticeren en werken aan het verminderen van geïndiceerde jeugdhulp door meer preventie.
5. We zetten in op meer voorzieningen waarvoor geen indicatie nodig is. Een voorbeeld zijn de onderwijszorgarrangementen voor groepen leerlingen.

Jeugd en ouders

6. Betrokkenheid van ouders bij school en opvoeding is cruciaal. Ouders zijn onze educatieve partners die we actief betrekken bij de ondersteuning van hun kind. We werken vanuit de driehoek kind/ouders-school-jeugdhulp. Goede onderlinge informatievoorziening is daarin belangrijk. We vragen ouders medewerking te geven aan informatie uitwisseling tussen behandelaars en school in het belang van het kind. Kinderen hebben een hoorrecht.
7. We zien een grote diversiteit onder ouders in hun relatie met school en jeugdhulp. Ouders als consument, laaggeletterde ouders, diversiteit in culturele achtergronden. Door deze diversiteit is een veelheid aan verwachtingen over professionals. We willen onze professionals meer toerusten in de omgang met ouders en tot duidelijke afspraken komen over wat wel en niet verwacht mag worden van school en jeugdhulp.

Meer regie op zorgroutes en trajecten

8. We voeren regie op de uitvoering van individuele trajecten. We werken aan meer zicht op behaalde resultaten, effectieve interventies, de duur van trajecten en afronding van een behandeling. Halfjaarlijkse evaluaties helpen om onnodig lange trajecten te voorkomen en trajecten tussentijds bij te stellen. We betrekken huisartsen bij dit proces. We proberen een opeenstapeling van verschillende kortdurende jeugdzet te voorkomen.

9. We voeren in NMD verband regionale regie op de uitvoering van contracten met zorgaanbieders en overleggen daarover tussentijds met de betrokken gemeenten.
10. We benutten de inbreng vanuit het onderwijs bij de inkoop, uitvoering en evaluatie van zorgroutes en individuele trajecten. In het huidige aanbestedingsdocument voor jeugdhulp in NMD is de rol van het onderwijs vastgelegd voor wat betreft de inkoop. Voor verbetering van de uitvoering van individuele trajecten en de contracten met zorgaanbieders benutten we de input vanuit de samenwerkingsverbanden en schoolbesturen.
11. Een zorgvuldige informatie-uitwisseling over kinderen tussen verschillende organisaties vraagt om heldere en werkbare afspraken over privacy. Blijvend bewustzijn over de balans tussen privacy en werkbaarheid is van belang, zeker met de steeds verdergaande AI en de inrichting van de onderwijszorgarrangementen. Landelijk is een niet verplichtend convenant opgesteld 'Privacy onderwijs-jeugdhulp en thuiszitters'. Een aantal deskundigen binnen NMD brengt in kaart welke vervolgstappen nodig zijn om uitvoering te geven aan een zorgvuldige informatie-uitwisseling en of het betreffende convenant hierin richtinggevend kan zijn.

Helderheid over onderwijs en jeugdhulp

12. Inzet is gericht op de beschikbaarheid van onderwijs en zorg en het voorkomen van wachtlijsten. Tegelijkertijd zien we dat er een grijs gebied is waarbij niet direct duidelijk is 'wie aan zet is'. Welke 'begeleiding' valt onder onderwijsondersteuning en welke onder jeugdhulp? Wie is verantwoordelijk en wie betaalt wat? Op papier zijn de afspraken helder, maar in de praktijk gaat het om maatwerk en goede afspraken. Hierover vindt nader overleg plaats in NMD verband, wel in het besef dat de landelijke kaders nog diffuus zijn.
13. Er ligt een wetsvoorstel 'Doorbraakaanpak' bij de Kamer. Als de wettelijke contouren duidelijk zijn, maken we in het regionale verband van NMD afspraken over verantwoordelijkheden bij complexe verwijzingsprocedures. In afwachting van deze wet, proberen we alvast te kijken hoe we zoveel mogelijk vanuit de behoefte van het kind, kunnen aansluiten bij de hulpvraag. In Drenthe kunnen we gebruik maken van het RET (regionaal expertteam jeugd <https://regionaalexpertteamjeugddrenthe.nl/>). Hier kunnen we complexe cases voorleggen, wanneer de reguliere lijnen niet voldoende hulp bieden.

Onderwijszorgarrangementen

14. Welke zorg is op school nodig om in de klas en op individueel niveau tot onderwijs en leren te komen. We blijven onderzoek doen hoe geclusterde jeugdzorg in het speciaal onderwijs aangeboden kan worden. Er is al inzicht in het gebruik van jeugdhulp door leerlingen in het speciaal onderwijs en de verschillende soorten van inzet van jeugdhulp.
15. De lopende pilots worden vanuit gemeenten en onderwijs gemonitord. Het gaat om de SO+ klas, UniQ Plusaanbod, de Witte Neushoorn en het traject Oriënteren en schakelen. Een pilot in het VSO wordt hier in de komende tijd mogelijk nog aan toegevoegd. Bij een positief resultaat in de pilots werken we toe naar een structurele status en financiering.
16. Er zijn ook kinderen die niet bij het onderwijs staan ingeschreven maar wel leerbaar zijn. Voor deze kinderen zoeken we maatwerkoplossingen zoals dagbesteding gericht op terugkeer naar het onderwijs.

Thuiszitters

17. De inzet is gericht op het voorkomen van thuiszitters. De hoofdlijnen voor een adequate aanpak van thuiszitters zijn uitgezet en werkwijzen vastgelegd. Tijdige inzet van leerplicht helpt, bijvoorbeeld wanneer een leerling niet volledig deelneemt in de klas. We monitoren de procesafspraken.

18. We stimuleren de beweging van leerplicht naar ontwikkelrecht. Dat betekent dat we nagaan hoe kinderen die niet onder de leerplichtwet vallen (vrijstelling), zich toch zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Dyslexie

19. De afgelopen jaren zijn er twee pilots Intensieve dyslexiezorg binnen NMD uitgevoerd (Noordenveld en Assen). In Noordenveld bleek dat de deelnemende leerlingen hogere scores behaalden op de lees- en spellingtoetsen en dat ze een positievere houding ontwikkelden ten aanzien van het lezen. Dit is aanleiding geweest om de succesvolle samenwerking tussen de gemeente Noordenveld en het onderwijsbestuur voort te zetten. Deze intensieve en vroegtijdige leesaanpak gaat de komende vier jaren verder onder de naam Project Leesraket. In Assen richtte de pilot zich op de vraag in hoeverre een scheiding tussen 'diagnose' en 'behandeling' (niet door dezelfde aanbieder) kan bijdragen aan het verminderen van het gebruik van dyslexiezorg. Op grond van de resultaten is besloten om deze werkwijze niet structureel te maken. De diagnose en behandeling worden nu weer uitgevoerd door dezelfde aanbieder.

Residentieel onderwijs

20. De ontwikkeling in de justitiële jeugdvoorzieningen en gesloten jeugdzorg is gericht op meer kleinschaligheid in de regio. Deze decentrale aanpak leidt tot meer deelname in het onderwijs in de regio (met name speciaal onderwijs en mbo). Momenteel wordt gewerkt aan een visie 2030 vanuit een bovenregionale aanpak (Friesland, Groningen en Drenthe). De samenwerkingsverbanden VO voeren in 2024 samen met het MBO, Portalis en 3Noord een project uit om onderwijs aan te sluiten op de af- en ombouw van gesloten jeugdhulp.

Bijlage Lokale uitwerking

Op de Ontwikkelagenda zijn de Drentse ambitie, de visie en actiepunten voor de komende tijd vanuit het perspectief van samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, het mbo en de NMD-gemeenten benoemd. Bij de uitwerking willen we de verbindingen versterken tussen onderwijs en gemeenten vanuit regionaal perspectief. Scholen met een regionaal verzorgingsgebied zoals het sbo, svo, so, vo en mbo hebben daarbij specifieke aandacht.

Daarnaast hebben de NMD-gemeenten, de samenwerkingsverbanden po en vo en het mbo een zelfstandige verantwoordelijkheid voor resp. de uitvoering van de Jeugdwet en de organisatie van passend onderwijs. Vanuit de eigenstandige verantwoordelijkheid van de bestuurlijke partners worden in 2024-2026 de volgende prioriteiten gesteld:

6.1 Aa en Hunze

In 2024 start Aa en Hunze met een kernteam “Kansengelijkheid”, dat bestaat uit vertegenwoordigers van gemeente, onderwijs en zorg. De leden van het kernteam fungeren als satellieten van hun eigen organisatie / achterban. Het kernteam is een compacte vaste groep die samen in vertrouwen overstijgende onderwerpen aanpakt, buiten gebaande paden gaat en de ruimte zoekt in het grijze gebied tussen onderwijs en jeugdwet. Het kernteam ontwikkelt gezamenlijke expertise en kijkt over de eigen grenzen. Daar waar nodig worden andere partijen uitgenodigd om aan te sluiten. Dit kan zowel in de onderzoeksfase als in de oplossingsfase zijn. Het kernteam signaleert, verbindt en monitort. Binnen de gemeente zelf werken beleid en uitvoering eveneens nauw samen om elkaar te vinden op dit soms complexe vraagstuk.

Normaliseren/gewone leven als basis is een van de uitgangspunten van het kernteam. Er werd al regelmatig overleg gevoerd tussen de Stichting Attenta, de Stichting PrimAH en de gemeente over inhoudelijke vraagstukken die gaan over de verbinding onderwijs en jeugdhulp. Ook op casusniveau vindt overleg plaats en er is regulier overleg tussen leerplicht en het Expertiseteam. Deze vormen van overleg hebben ertoe geleid dat ib'ers en indicatiestellers elkaar beter weten te vinden en er vaak concrete oplossingen in de klas worden gevonden en er zoveel mogelijk genormaliseerd wordt. Schoolmaatschappelijk werk wordt ingezet om kinderen zo vroeg mogelijk lichte ondersteuning te bieden. Daarnaast is de gezinscoach actief en wordt niet alleen naar de problemen van het kind gekeken maar wordt het hele gezinssysteem meegenomen. In 2024 wordt een afstudeeronderzoek uitgevoerd om de verschillende projecten, wensen van betrokkenen en rol van de gemeente in kaart te brengen.

Verder wordt geëvalueerd of en hoe het project Kansen4Kinderen, dat zich onder andere richtte op de verbetering van de samenwerking met ouders (educatief partnerschap), een vervolg kan krijgen.

In de komende jaren participeert Aa en Hunze in de onderwijs-zorgarrangementen en volgt de gemeente de ontwikkelingen m.b.t. de afbouw van de residentiële jeugdhulp.

6.2 Assen

Assen richt zich tussen 2024 en 2026 op het verder verstevigen van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs en meer inzet van preventieve maatregelen. Voor dit laatste is blijvende aandacht nodig vanwege de frequente personele wisselingen aan beide kanten. Dit heeft in Assen aandacht in de Werkgroep Jeugd. In het kader van preventieve inzet wordt het casuoverleg tussen Vaart Welzijn en de samenwerkingsverbanden voortgezet, evenals het VO-team binnen Leerplicht. Op het MBO in Assen zijn jongerenwerkers van Vaart Welzijn actief (onder de naam School als Wijk). Ook gaat de gemeente door met het interne ‘doorpakoverleg’, waarin verschillende teams kunnen worden ingezet om snel casussen op te pakken.

Daarnaast wordt de financiering van ondersteuningsprogramma's voortgezet. Een voorbeeld hiervan is YOOP (Yorneo Ondersteuning Onderwijs Professionals), waarmee leerkrachten extra ondersteuning krijgen in het omgaan met ingewikkelde groepsprocessen in de klas.

Voor het verbeteren van de samenwerking gemeente-onderwijs is afgesproken dat de indicatiestellers minimaal eenmaal per jaar een ronde maken langs de scholen om kennis te maken en bij te praten. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van de communicatie naar de scholen over de rol van de gemeente binnen passend onderwijs en zal er een kennissessie over passend onderwijs - jeugdwet worden georganiseerd. Voor M2 Dagbesteding gericht op terugkeer naar het onderwijs is een praatplaat voor de scholen gemaakt waarin de verschillende processtappen worden verduidelijkt. Het doel van de praatplaat is dat - passend bij de gemaakte afspraken daarover - de gemeente eerder ingeschakeld wordt door het onderwijs.

In de komende jaren participeert Assen in de onderwijs-zorgarrangementen en volgt de gemeente de ontwikkelingen m.b.t. de afbouw van de residentiële jeugdhulp.

6.3 Midden Drenthe

Ook Midden-Drenthe zet voor de periode 2024-2026 in op samenwerking en preventie. Een belangrijke drager hierin is het project HOS: Hulp op en om school. Dit project is een onderdeel van het programma Sociaal Domein. Het gaat om samenwerking tussen verschillende instanties en disciplines op het gebied van jeugdhulp in relatie tot onderwijs. HOS is erop gericht preventief en vroegtijdig signalen op school op te pakken en vroegtijdig hulp te leveren aan het kind of het gezin. HOS wordt uitgevoerd met verschillende partijen, waaronder Kits Primair, CKC Drenthe, gemeente Midden-Drenthe, Welzijnswerk Midden-Drenthe, maar ook met informele partners. Met de inzet van het project wordt beoogd op langere termijn een betere ondersteuningsstructuur in de gemeente Midden-Drenthe te realiseren en zwaardere hulp te voorkomen.

In het kader van de samenwerking en preventie zullen daarnaast kennissessies over specifieke thema's georganiseerd worden (vergelijkbaar met de kennissessie over leerplicht in 2023) en wordt het structurele overleg op ambtelijk niveau (beleid en uitvoering) met de regievoerders zorgplicht/zorgondersteuningsteam van de onderwijsorganisaties in de gemeente voortgezet.

In de komende jaren participeert Midden-Drenthe in de onderwijs-zorgarrangementen en volgt de gemeente de ontwikkelingen m.b.t. de afbouw van de residentiële jeugdhulp.

6.4 Tynaarlo

Tynaarlo zet in 2024-2026 in op preventie en normaliseren. De PHO'er Jeugd bij huisartsen, bedoeld om een bijdrage te leveren aan preventie en normaliseren, is inmiddels structureel ingevoerd en wordt voortgezet. Daarnaast heeft Tynaarlo in 2023 een programma voor het sociaal domein ontwikkeld dat is gericht op het versterken van de sociale basis, wat moeten leiden tot meer welzijn en minder zorg. Het programma wordt uitgevoerd met verschillende partners uit het sociaal domein. Het is opgezet voor de 18+ doelgroep (WMO). Aanvullend daarop wordt in 2024 gestart met een traject om een kindvisie 0-18 jr. te ontwikkelen. Dit gebeurt samen met diverse partners, zoals onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, jongerenwerk en welzijnswerk. De visie zal binnen de gemeente de basis voor het jeugd- en onderwijsdomein worden.

Daarnaast zal worden gewerkt aan de implementatie van de ideale zorgroute 0-12 jaar binnen de scholen. Deze is in 2022-2023 in samenwerking tussen gemeente en onderwijs ontwikkeld.

In de komende jaren participeert Tynaarlo in de onderwijs-zorgarrangementen en volgt de gemeente de ontwikkelingen m.b.t. de afbouw van de residentiële jeugdhulp. Daarnaast wil de gemeente met de andere gemeenten verkennen of er in de toekomst uniforme afspraken gemaakt worden over de structurele financiering van onderwijs-zorg-arrangementen.

6.5 Noordenveld

De gemeente Noordenveld neemt een bijzondere plek in binnen het regionaal overleg in NMD. Voor wat betreft passend onderwijs valt de gemeente binnen een ander samenwerkingsverband (Groningen) maar Noordenveld maakt wel deel uit van de RMC- en Jeugdhulpregio in NMD. Voor wat betreft de inbreng vanuit Noordenveld in

relatie tot de Ontwikkelagenda is de pilot in het kader van dyslexiezorg relevant. De evaluatie van de pilot heeft tot een Collegebesluit geleid waarin de gecombineerde aanpak dyslexie de komende vier jaar wordt voortgezet. Er vindt monitoring van de effecten plaats. De kosten worden voor de helft vanuit het swv Groningen bekostigd en voor de helft door de gemeente vanuit Jeugdhulp.

6.6 Samenwerkingsverbanden passend onderwijs Noord- en Midden Drenthe PO en VO

Voor de beide samenwerkingsverbanden is er een duidelijk link tussen deze ontwikkelagenda en de ambities beschreven in de Ondersteuningsplannen 2022-2026 en de uitwerking hiervan in jaarplannen. De doelen en de ambities luiten nauw op elkaar aan. Voor de komende periode hebben de volgende onderwerpen prioriteit:

- Het borgen van de kwaliteit van de basisondersteuning op scholen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de schoolbesturen; het samenwerkingsverband is kaderstellend en faciliterend. Specifieke aandachtsgebieden zijn hoogbegaafdheid, gedrag en nieuwkomers.
- Het realiseren van en bij positief resultaat voorwaarden scheppen voor het continueren van de onderwijszorgarrangementen
- Het realiseren van een ouder- en jeugdsteunpunt.
- Het borgen van de opbrengsten van de aanpak Wel-in-Ontwikkeling door middel van het onderbrengen in de thuiszittersaanpak.
- Het beter betrekken van leerlingen bij besluiten over hun ondersteuning.
- Doorbraakaanpak: regievoeren op voortgang en kwaliteit van oplossingen bij ingewikkelde casuïstiek.
- Ontsluiten en benutten van elkaars expertise.
- Verbeteren aansluiting onderwijs op de ontwikkeling van af- en ombouw gesloten Jeugdzorg+.

6.7 MBO

We willen als Drenthe College (Assen) onze inzet op preventieve maatregelen voortzetten, in samenwerking met alle betrokken organisaties. Ons gezamenlijke Oriëntatie & Schakelen Traject is hier een mooi voorbeeld van. Onze focus blijft gericht op het voorkomen en oplossen van vroegtijdige problemen door betere samenwerking en afstemming tussen onderwijs en eventuele ondersteuning. Voor de toekomst zullen we onze inzet op preventie voortzetten, verdere maatregelen ontwikkelen en streven naar verbetering en samenwerking met alle betrokken partijen.

Drenthe College zet volop in op preventieve maatregelen die worden uitgevoerd in samenwerking met gemeenten, arbeidsmarktpartijen, welzijnsorganisaties. Een voorbeeld daarvan is de betrokkenheid van al deze verschillende partijen bij de ontwikkeling van het Oriëntatie & Schakelen Traject. Dit traject is opgezet met een provinciale subsidie, met zorg- onderwijs en arbeidsmarkt partners. Het Oriëntatie- en Schakeltraject heeft zich sinds januari 2023 ontwikkeld tot een preventieve, laagdrempelige, succesvolle voorziening die voldoet aan een behoefte. De ambitie lag aanvankelijk bij het bereiken van 20 jongeren (vo, mbo en thuiszitters), maar uiteindelijk hebben 84 jongeren gebruik gemaakt van de voorziening in de periode januari-september 2023. De voorziening wordt voortgezet. Daarnaast zal het Drenthe College de komende jaren inzetten op de fysieke aanwezigheid van voorzieningen op Cicero in Assen, zoals School als Wijk-Vaart Welzijn, RMC en WPDA. Ook heeft het Drenthe College mbo een aanbod gericht op het voorkomen en terugdringen van VSV, met onder meer taalonderwijs, rekenonderwijs en coaching van studenten. Taal en rekenen zijn belangrijke redenen voor uitval. Vanuit VSV/JIKP is vanuit DC daarom een taalproject gestart dat de komende tijd verder uitgerold wordt naar Terra en andere VO-scholen. In het studiejaar 2023-2024 worden vo-docenten geprofessionaliseerd. In 2020 is vanuit het regionaal programma VSV en JIKP een project gestart voor het beter toerusten van het onderwijs, VO en MBO, voor taalzwakke- en anderstalige jongeren om zo de succesansen te vergroten en schoolverlaten tegen te gaan in de regio Noord- en Midden- Drenthe. Hiervoor is o.a. afgelopen schooljaar een CPS-taalcoördinator training geregeld in Assen waarin alle scholen zich vanuit Noord- en Midden-Drenthe zich voor konden aanmelden. Daarnaast werkt DC ook zelf aan een Taalproject DC Assen.

De verschillende preventieve voorzieningen dragen bij aan de relatief lage VSV-cijfers en de werkwijze sluit aan bij de intenties van de toekomstige wet Van School naar werk en bij de MBO Werkagenda. De komende jaren zal de afbouw van het residentieel onderwijs aandacht vragen. Drenthe College is gevraagd om vanuit passend onderwijs/de contactschool mee te denken in mogelijkheden voor deze doelgroep.